

dosti manjši. Dalje je g. Balon zbranim tudi razložil, kake škropilnice se navadno rabijo, kaj posamezna stane in katere se morejo in smejo priporočati. Eno, kakor njih izdeluje v Ptuji g. Planinšek, je zbranim posestnikom tudi pokazal in njim je razložil, zakaj je ta vsega priporočila vredna. G. dr. Jurtela priporočal je zbranim, da si že zdaj naročijo vitrijol, ker bode pozneje dražji, mogoče pa je, da ga ne bode dobiti za nobeno ceno, kakor ga je že lani menjkalo; priporoča, da si več in premožnejši posestniki sami nakupijo škropilnice, in si njih naročijo že zdaj, revnejši pa da se naj združijo. Ker je g. Balon obljubil, da bode „Weinbauverein“ posestnike in občine podpiral pri nakupu vitrijola, ker bode po obljubi g. dr. Jurtele okrajni zastop tisto storil gledat strojev ali mašin, ker so g. župnik Vodušek tudi obljubili svojo pomoč občinam in posestnikom, upati je, da se bode to leto začela strupena rosa ali peronospora preganjati po vseh vinogradih Leskovške fare. V to pomozi Bog! —

Iz Ormoške okolice. (Čitalnica.) Naša čitalnica v Ormoži služi že pet let tukajšnjim rodoljubom kot zbirališče; to ima ostati in želeči je, da pridobi čedalje več udov in tako zadostuje svojemu namenu od leta do leta bolje in uspešneje. Precejšnil število udov že šteje in dosti še bi jih lahko pristopilo. Zatoraj Vas opozorim, dragi rojaki in narodni kmetje, na občni zbor le te čitalnice, ki bo v nedeljo, dne 12. januarja ob $\frac{1}{2}$ 4 uri v društveni sobi v Ormoži; takrat lahko pristopite k temu društvu, ker se bodo vsprejemali tudi novi udi, kakor stoji na dnevnem redu. Društvenina znaša za zunanje ude na leto 1 gld. To je mala svota, pa bode veliko koristila naši čitalnici, kakor tudi vam; kdor za svoj narod kaj žrtvuje, tisti pokaže, da je njegov ljubitelj in iskreni domoljub in rojak. Tedaj na svidanje! Čitalničar.

Iz Laškega trga. (Marsikaj.) Pri nas je sedaj v zimskem času vse jako mirno in vsakdanje; kajti gospoda in gostje, katerih pride sicer vsako leto manj v Laške toplice, so nas že davno zapustili in se vrnili vsak na svoj dom, če že ne okrepčani po dobrodejnih kopelih, pa vsaj do dobrega olajšani na žepih; za to skrbi namreč že sedanji posestnik toplic. Pa dragi bralec, ko se morebiti pelješ po železnici tukaj mimo, opazuješ tu vladajočo tihoto, jako se motiš, ako misliš, da je v praznem Laškem trgu tudi res vse tako mirno, kakor se ti dozdeva. Žalibog, da ne! Kajti tukaj imajo tako imenovani Nemci društvo pod imenom „Fortschritt“; le to sicer ne šteje mnogo udov, pa naročijo si jih iz Celja, kadar imajo zborovanje. Samo na sebi je to društvo pač smešno in človek bi mislil, da ni vredno,

da se o njem kaj omeni: pa kar se je tukaj v zadnjih dneh minolega leta dogodilo, vredno je vendar, da svet o tem izve in spozna nekatere osebe tudi od te strani. To društvo, katerega načelnik in predsednik je nekdanji barvarski pomočnik in sedanji župan v Laškem trgu, je imelo pred nekaj dnevi svoje zborovanje, h kateremu so razun nekaj zagrizencev iz Celja še tudi komisarja g. Tax-a povabili. Da je imenovan načelnik, kateri si je vso svojo modrost iz tetke „Tagespošte“, katero on na stroške trške občine vsaki dan bere, nasrkal in jo še vedno srka, strašen zagrizenec vsega, kar je slovensko in slovansko, tega pač ni treba še posebno omenjati; razumljivo je toraj, da mu je vsaka slovenska beseda trn v peti, ter da uraduje le nemški, napis nad občinsko hišo* je sicer ponovljen, a samo v nemškem jeziku in obč. sluga mora po trgu le v nemškem jeziku oklicavati. (Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Od sobote sem se pogaja nekaj nemških in českich veljakov na Dunaji za to, da se odpravi sedanji razpor med njimi, ki se čuti sicer najbolj v dež. zboru v Pragi pa sega tudi v drž. zbor na Dunaji in še dalje. Razprave vodi v tem zboru grof Taaffe in dokler se ne sklene, ne sme se o njem ničesar naznaniti. Vled tega nam bode pačakati, da se zbor sklene in upajmo, da bode srečen v svojem sklepanji. — Nekdanji predsednik v avstrijskem ministerstvu, knez Karol Auersperg je umrl v Pragi in nemška, liberalna stranka izgubi v njem moža velike veljave. — Da so slov. odpadniki najhujši nasprotniki slov. ljudstvu, to nam kaže tudi društvo „Südmark“ v Gradci; njemu je na čelu neki dr. Derschatta, mož je po imenu in pokolenji svojem — Slovenec. Taki so vam vsi odpadniki! — Štajarski dež. zbor je znižal dež. priklade za $\frac{3}{10}$, zato pa je mestni zastop v Gradci jih brž za $\frac{3}{10}$ nategnil. No nam je lahko oboje prav. — Na Koroškem še nemški liberalci vedno lové zastope slov. občin za to, naj bi se izrekli za nemške ljudske šole in žal, da jim še zmerom sem ter tje kateri obse di na limanicah. Tako v novem času bojda tudi obč. zastop v Žitari vesi. — Slov. telovadno društvo v Ljubljani, „Sokol“ je imelo lani 1844 gold. dohodkov, vendar pa mu je za 448 gold. jih bilo premalo: njegova 25-letnica mu je pač veliko stroškov prizadjala — Hripa se je na Kranjskem že tudi kmetov lotila, po nekaterih krajih so zavoljo nje že tudi šole zaprli, umrl pa še za-njo ondi ni nihče. — V Gorici ni prišlo do sprave med mož, ki stojé za „Sočo“ in „Novo Sočo“ in to obžaljuje vsak rodoljub, kajti težko, če bode iz tega prepira

kake koristi za slov. ljudstvo, škode pa je že zdaj več, kakor je treba. — Na Primorji pogreša ljudstvo uradnikov, ki bi znali z njim govoriti slovenski in za to kroži ondi prošnja za slov. srednje šole, da se na njih izučé slov. dijaki ter postanejo uradniki, kakor jih je slov. ljudstvu treba. — Novi župan v Trstu dr. Bazzoni je bil zadnjo soboto slovesno vmeščen. Kar je mož pri tem govoril, to je pač hvale vredno, toda počakajmo, bode-li tudi mestni zastop poslej v resnici domač. avstrijski. — V Zagrebu so zaprli pristava dež. blagajnice, ker je bilo smuknilo čez 5000 gld. iz blagajnice v njegove žepe. — Ogerska vlada ima k redu načrt nove postave gledé domovinske pravice. Take postave jim je brž že treba, toda bojimo se, da Tisza ni mož za to, da bode nova postava kaj prida. V moži je preveč Madjarja.

Vunanje države. Sv. Oče Leon XIII. niso uslišali prošnje dr. Rampfa, naj bi ne obveljalo vjegovo imenovanje za škofa v Ratisboni na Bavarskem. Velezaslužni mož torej le pride tje za škofa. — Italj. minister, Crispi in nemški kancelar, Bismarek sta si dobra prijatelja, predobra, ako je vse resnica, kar sta si moža voščila za novo leto. Kralj Umberto pa je padel uni dan raz konja a trdi se, da mu ni bilo škode vsled pada. — Na Francoskem je 300 župnikov, katerim je vlada vzela plačo ali pa celo kazen naložila, vse zato, ker so bili neki kaj rekli zoper ravnanje sedanje vlade. Lepa vam vlada, ki dela le silo! — V Belgiji je pogorela kraljeva graščina Laecken, malo dni pozneje pa veliko gledišče v Brüsselji. Nekaterim se to ne dozdeva, da je golo naključje. — V Dublinu, irskem mestu, imajo v spomladi veliko razstavo ali odbor, ki jo pripravlja, noče kraljice Viktorije povabiti, naj pride k razstavi. Brani pa se tega zato, ker kratki nje sedanja vlada, ki ji je Salisbury na čelu, slej ko prej pravice irskemu ljudstvu. — Iz Nemčije prihaja glas, da misli Bismarek zopet na povišanje armade in zato mu je nek mal pretep na francoskih mejah prav po godu, češ, da so Francozje še vedno k redu, da mahnejo brž ko brž nad Nemčijo. — Cesarica Avgusta, žena Viljema I., tedaj stara mati Viljema II. je nevarno zbolela in sodi se, da ne bode dolgo, da umrje. Najnovejše poročilo pravi, da je včeraj že umrla. — Ruska vlada ugovarja sedaj zoper posojilo Bolgarov ter pravi, da je ono zoper Berolinsko pogodbo. Države, katerih se tiče to uprašanje, pa menimo, da niso te misli. Rusija se boji menda po pravici, da dobiva v Perziji, ki meji z njo v Aziji, ne ona, ampak Anglija čedalje več moči. — Turski sultan je izdal prepoved, vsled katere se ne sme več tržiti z ljudmi, s sužnjiki. Volja je dobra, toda ali ona tudi obvelja pri uradnijah, to še je

vprašanje. — V Afriki, v nje vzhodnjem delu, je nemška naselbina že precej drzna, ali domačini še niso vgnani. — Brazilija, ta naj-novejša republika bode težko se vzdržala, vsaj brez „rdeče krvi“ ne. Nobena država še je ni doslej pripoznala. Kako tudi, saj že lahko izgine čez noč vsa republikanska vlada! — V New-Yorku kaže se hripa za prav nevarno in umrlo je ondi že veliko ljudi za-njo. — V Kini je po severnih krajih huda lakota, ljudje uživajo skorijo dreves in koreninje. Sem ter tje prodava se že otrok ali žena samo, da še oče ali mož dobi denar za — podgano. To je hudo.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dajle.)

Komaj je bil župan Ptujski izvedel, da dobijo v Ptuj novega župnika in da vtegne vladna komisija v kratkem priti tudi k njim, si je mnogo prizadeval, da bi mesto dobilo nekoliko bolj katoliško lice. Že dne 17. sept. leta 1599. je v mestno hišo poklical svetovalec Boštjana Jäger-ja ter ga je vprašal o njegovem verskem mišljenji. Odgovoril je, da hoče v dokaz svoje pravovernosti v kratkem prejeti v katoliški cerkvi presv. rešnje Telo. Ravno tisto je trdil kužnar Jurij Leysel. Tudi Mihael Ganster podkovač je objavil, da je že pred 14 dnevi bil pri takratnem mestnem kaplanu in sedanjem župniku pri sv. Rupertu v Slov. gor., Ožbaldu Pernauer-ji pri spovedi in sv. obhajilu.

Isto tako bilo je tudi 12. novembra leta 1599 več meščanov pred mestnim županom Janezom Schwarz om zaradi vere izprašanih. Pri tej priložnosti je Jurij Sorger naravnost izrekel, da noče augsburške vere zapustiti. Dali so mu 14 dni časa za premislek, a ker vse pri-govarjanje ni nič pomagalo, zaprli so mu štacuno in vzeli pravico trgovine.

Daniel Himbelsteiner ni pri neki volitvi hotel katoliško priseči. Rekel je, da katoliških obredov nikakor ne zaničuje, pač pa je pripravljen obiskovati brezizjemno le katoliško cerkev, ako se mu bode sv. obhajilo podelilo v obeh podobah. Župan Schwarz mu je naročil, naj se prej ko prej oglasi pri novem župniku, ki ga bode o presv. rešnjem Telesu in o drugih resnicah podučil.

Tudi Štefanu Fabijaniču, pozlatarji in Mateji Dacher-ji, ki se je hotel kot ključavničar v mestu naseliti, bilo je istega dne ukazano, naj se gledé svojega verskega mišljenja ali pismeno ali ustmeno pri županu izjavita.¹⁾

26. Janez Ripšer, magister bogoslovja,

¹⁾ Sim. Povoden, Bürgerl. Lesebuch, 427 in 428.